

www.mevzuattakip.com.tr

Tüm Emir ve Talimatların Belediyede Kadrolu Olarak Çalışan Amirler Tarafından Verildiği Şirket İşçilerinin Belediyenin Daimi İşçisi Sayılıp Sayılmayacağı

Bu karar, “Belediyenin kadrolu işçileri ile aynı işi yapan ve tüm emir ve talimatları belediyede kadrolu olarak çalışan amirler tarafından alan alt işveren şirket işçilerinin belediyenin daimi işçisi sayılıp sayılmayacağı ve Belediyenin bağtladığı toplu iş sözleşmesi hükümlerinden yararlanıp yararlanamayacağı” hakkındadır.

T.C.

YARGITAY

9. Hukuk Dairesi

Esas No: 2024/10996

Karar No: 2024/12877

MAHKEMESİ: İş Mahkemesi

Taraflar arasında İlk Derece Mahkemesinde görülen ve istinaf incelemesinden geçen alacak davasında verilen karar hakkında yapılan temyiz incelemesi sonucunda, Dairece Kayseri Bölge Adliye Mahkemesi 7. Hukuk Dairesinin kararının kaldırılmasına ve İlk Derece Mahkemesi kararının bozulmasına karar verilmiştir.

İlk Derece Mahkemesince bozmaya uyularak yeniden yapılan yargılama sonucunda; 08.11.2022 tarihli karar ile davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

Kararın; davacı ve davalı vekillerince temyiz edilmesi üzerine Dairece 13.02.2023 tarihli karar ile ikinci kez bozulmasına karar verilmiştir.

İlk Derece Mahkemesince bozmaya uyularak yapılan yargılama sonucunda, yukarıda tarih ve sayısı belirtilen karar ile davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

İlk Derece Mahkemesi kararı davacı ve davalı vekilince temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda gereği düşünüldü:

Dosya içeriğine göre Dairenin bozma kararından sonra İlk Derece Mahkemesince, hüküm altına alınan ve davalı vekili tarafından temyize konu edilen toplam miktar, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (6100 sayılı Kanun) 373 üncü maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca İlk Derece Mahkemesinin karar tarihi itibarıyla kesinlik sınırı olan 28.250,00 TL'nin altında kaldığından davalı vekilinin temyiz dilekçesinin miktardan reddine karar vermek gerekmiştir.

Davacı vekilinin gerekli şartları taşıdığı anlaşılan temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; müvekkilinin davalı işyerinde 10.06.2014-23.06.2017 tarihleri arasında şoför olarak çalıştığını ve ...Sendikasına üye olduğunu, ancak toplu iş sözleşmelerinden kaynaklı alacaklarının ödenmediğini, müvekkilinin asıl işverenin davalı ... (Belediye) olduğunu, müvekkilinin işe girdiği tarihten itibaren kendisine Belediye işçilerine ödenen ücret kadar ücret ödenmesi gerektiğini, toplu iş sözleşmesi veya işyeri uygulaması nedeniyle eksik ödenen ücretlerinin ödenmesi gerektiğini belirterek müvekkilinin davalı Belediyenin işçisi olduğunun tespiti ile fark kıdem tazminatı, yıllık ücretli izin, ikramiye, ilave tediye, ücret, fazla çalışma ücreti, ulusal bayram ve genel tatil ücreti, hafta tatili ücreti, giysi yardımı, aile yardımı, çocuk yardımı, yakacak yardımı, yemek yardımı, ek gıda yardımı, yol yardımı, direksiyon yardımı (bilet primi) ve asgari geçim indirimi alacaklarının davalıdan tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde; davacının dava dilekçesinde talep etmiş olduğu alacak kalemlerinin zamanaşımına uğradığını, davacının yüklenici firma işçisi olduğunu, bu nedenle davanın husumet yokluğu nedeniyle reddine karar verilmesi gerektiğini, alt işveren firmalar ile alt işveren ilişkisi kurulduğunu, yapılan alt işverenlik ilişkisinin kanunen geçerli olduğunu, davacının muvazaa iddiasının hukuka aykırı olduğunu savunarak davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin 21.09.2020 tarihli ve 2020/58 Esas, 2020/117 Karar sayılı kararıyla; davacının otobüs şoförü olarak çalıştığı, emsal işçi olarak bildirilen H.T'nin bordroları nazara alınarak bu çalışan ile davacı arasındaki farkların hesaplandığı ve davacının ücret fark alacağına hak kazandığının anlaşıldığı ikramiye ve ilave tediye alacaklarının bulunduğu sonucuna varıldığı, kıdem tazminatı alacağına hak kazandığı, davacının kıdem süresine göre 61 günlük yıllık ücret alacağının bulunduğu tespit edildiği, beyanlarına başvurulmuş tanık anlatımlarına göre davacının fazla çalışma ile ulusal bayram ve genel tatil günlerinde çalıştığına ilişkin iddiasının ispatlandığı ancak hafta tatili çalışmasına ilişkin iddiasının ispatlanamadığı, davacının yakacak yardımı, giyim yardımı, aile yardımı, ek gıda yardımı ve direksiyon yardımı (bilet prim) alacaklarına hak kazandığının anlaşıldığı, çocuk yardımı, yemek yardımı yol yardımı ile asgari geçim indirimi alacaklarının bordrolar ile ödendiği tespit edildiğinden bu alacaklarının ise bulunmadığı sonucuna varıldığı gerekçesiyle davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

A. İstinaf Yoluna Başvuranlar

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde taraf vekilleri istinaf başvurusunda bulunmuşlardır.

B. Gerekçe ve Sonuç

Kayseri Bölge Adliye Mahkemesi 7. Hukuk Dairesinin 08.07.2021 tarihli ve 2020/2821 Esas, 2020/1429 Karar sayılı kararıyla; dinlenen tüm tanıkların, davacının kullandığı otobüslerin davalı Belediyenin mülkiyetinde olduğunu, bu otobüslerde alt işveren şirket işçileri ile birlikte davalı Belediyenin kodrolu işçilerinin (otobüs şoförlerinin) de çalıştığını, davacının da Belediyeye ait otobüslerde şoförlük yaptığını, alt işveren işçilerinin yüklenici firmalar üzerinden ücret almak dışında yüklenici firmalarla bir bağlantılarının olmadığını, alt işveren şirket işçilerine tüm emir ve talimatların Belediyede kadrolu olarak çalışan amirler tarafından verildiğini, alt işveren şirket işçilerinin davalı ... tarafından yapılan mülakat ve direksiyon sınavı ile davalı ... tarafından işe alındıklarını, yüklenici firmaların işçi alımı konusunda bir yetkilerinin olmadığını, alt işveren şirket işçilerinin davalı Belediyenin kadrolu işçileri ile aynı işi yaptığını belirttikleri; bu tespitler kapsamında, işveren tarafından gerçekleştirilen feshin haklı veya geçerli bir nedene dayanmadığı, davalılar arasındaki ilişkinin işçi teminine yönelik olduğu, davalılar arasında geçerli bir asıl işveren alt işveren ilişkisi bulunmadığı, ilişkinin muvazaaya dayandığı, davacının baştan itibaren davalı Belediyenin işçisi sayılması gerektiği, davalı Şirketin kendi muvazaasına dayanarak bir hak elde edemeyeceği, İlk Derece Mahkemesi tarafından bu hususlarda

yapılan tespit ve değerlendirmelerin isabetli olduğu; böylelikle taraf vekillerinin istinaf sebep ve gerekçelerinin yerinde olmadığı gerekçesiyle taraf vekillerinin istinaf başvurularının esastan reddine karar verilmiştir.

V. BOZMA VE BOZMADAN SONRAKİ YARGILAMA SÜRECİ

A. Birinci Bozma Kararı

1. Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde taraf vekilleri temyiz isteminde bulunmuşlardır.

2. Dairemizin 28.09.2021 tarihli ve 2021/8705 Esas, 2021/13074 Karar sayılı kararı ile; tarafların diğer temyiz nedenlerinin reddine karar verildikten sonra, İlk Derece Mahkemesince davalı ... ile dava dışı hizmet alım sözleşmesi imzalanan şirketler arasındaki ilişkinin muvazaalı olduğu gerekçesi ile davacı işçinin, davalının taraf olduğu toplu iş sözleşmelerinin tamamından yararlanabileceği kabul edilmiş ise de davacının söz konusu toplu iş sözleşmelerinden yararlanması için sendikaya üye olması üyeliğin işverene bildirilmesi veya dayanışma aidatı kesilmesini talep etmesi gerektiği, davacının muvazaa nedeniyle baştan itibaren davalı Belediyenin işçisi sayılmasının başkaca bir işleme gerek kalmaksızın davalı Belediyenin tarafı olduğu toplu iş sözleşmelerinden yararlandırılmasına imkân vermeyeceği gözetilmeksizin dava konusu alacaklara hükmedilmesi isabetli olmadığından davacının üyeliğinin hangi tarihte davalı Belediyeye bildirildiği ve toplu iş sözleşmelerinden hangi tarih itibarıyla faydalanabileceği belirlenerek sonucuna göre toplu iş sözleşmesinden kaynaklanan fark ücret talepleri ile ilgili bir karar verilmesi gerekirken açıklanan maddi ve hukuki esaslar gözetilmeden eksik inceleme ile hüküm kurulmasının hatalı olduğu ve usule uygun olarak yapıldığı anlaşılan 30.10.2019 tarihli ilk ıslah dilekçesi gözetilerek hüküm altına alınması gereken aile yardımı alacağına ilişkin talebin hiç ıslah yapılmamış gibi dava dilekçesinde talep edilen miktar üzerinden hüküm altına alınmış olmasının da hatalı olduğu gerekçeleriyle Kayseri Bölge Adliye Mahkemesi 7. Hukuk Dairesinin kararının ortadan kaldırılmasına ve İlk Derece Mahkemesi kararının bozulmasına karar verilmiştir.

B. İlk Derece Mahkemesince Birinci Bozmaya Uyularak Verilen Karar

İlk Derece Mahkemesinin 08.11.2022 tarihli ve 2021/379 Esas, 2022/503 Karar sayılı kararıyla; davacının 29.01.2015 tarihinde sendika üyesi olduğu 2016 yılı Eylül ayından başlayarak 2017 yılı Haziran ayına kadar sendika aidatı kesintisi yapıldığıının anlaşıldığı belirtilerek davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

C. İkinci Bozma Kararı

1. İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde taraf vekilleri temyiz isteminde bulunmuşlardır.

2. Dairemizin 13.02.2023 tarihli ve 2023/1602 Esas, 2023/1984 Karar sayılı kararı ile; somut uyuşmazlıkta Dairemizin 28.09.2021 tarihli ve 2021/8705 Esas, 2021/13074 Karar sayılı kararı ile tarafların diğer temyiz nedenlerinin reddine karar verildikten sonra, hükmün bozulmasına karar verilmiş ise de dava dosyasında yapılan değerlendirmelerin, davacının şehir içi otobüs şoförü olduğunun kabulüne göre yapıldığının görüldüğü, ne var ki davacının görevinin şehir içi otobüs şoförlüğü olmadığı ve Dairemizce seri olarak yapılan temyiz incelemesi sırasında söz konusu hususun gözden kaçırıldığı, bu nedenle Dairemiz söz konusu kararında yer alan bozma gerekçesinin maddi hataya dayandığı, davacının araç kiralanması hizmet alım sözleşmesi kapsamında dava dışı Şirkete bağlı olarak davalı ... nezdinde çalıştığının anlaşıldığı, soyut tanık beyanları dışında başkaca delil olmadığı da göz önüne alınarak, davalı ile alt işveren Şirket arasındaki asıl işveren alt işveren ilişkisinin geçerli olduğu ve muvazaaya dayanmadığı gözetilerek davacının taleplerinin değerlendirilmesi ve sonucuna göre dava konusu alacaklar hakkında bir karar verilmesi gerektiği gerekçesiyle İlk Derece Mahkemesi kararının bozulmasına karar verilmiştir.

D. İlk Derece Mahkemesince İkinci Bozmaya Uyularak Verilen Karar

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararı ile Dairemiz bozma kararı dikkate alınarak davalı ... ile dava dışı Şirket arasında ki asıl işveren alt işveren ilişkisinin muvazaaya dayanmadığına ilişkin kabule göre hesaplama yapılan bilirkişi ek raporu hükme esas alınarak davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

VI. TEMYİZ

A. Temyiz Yoluna Başvuranlar

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde taraf vekilleri temyiz isteminde bulunmuşlardır.

B. Temyiz Sebepleri

1. Davacı vekili; yargılama sırasından dinlenen tanık beyanlarına göre davacının çalışırken emir ve talimatları Belediye yetkililerinden aldığını, işyerinin bakım, gözetim, denetleme, çalışma saatlerinin düzenlenmesi ve benzeri tüm işlemlerin davalı ... tarafından yapıldığı hususlarının ispatlandığını, kabul edilenin aksine asıl işveren alt işveren ilişkisinin muvazaalı olduğunu, hüküm altına alınan alacakların eksik hesaplandığını, avukatlık ücreti hesabının doğru olmadığını belirterek İlk Derece Mahkemesi kararının bozulması istemi ile temyiz yoluna başvurmuştur.

2. Davalı vekilinin temyiz dilekçesi miktardan reddedildiğinden, temyiz sebeplerine yer verilmemiştir.

C. Gerekçe

1. Uyuşmazlık ve Hukuki Nitelendirme

Dosya içeriğine, bozmanın mahiyeti ve kapsamına göre taraflar arasındaki uyuşmazlık; davalı ... ile dava dışı alt işveren firmalar arasında yapılan hizmet alım sözleşmelerinin muvazaalı olup olmadığı ve buna göre davacının davalı ... işçisi sayılıp sayılmayacağına tespiti ile davacının davalı Belediyenin bağtladığı toplu iş sözleşmesi hükümlerinden yararlanıp yararlanamayacağı noktalarında toplanmaktadır.

2. İlgili Hukuk

1. 6100 sayılı Kanun'un 369 uncu maddesinin birinci fıkrası ile 370 ve 371 inci maddeleri.

2. 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nun 39 uncu maddesi ile 4857 sayılı İş Kanunu'nun 2 nci maddesi, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 19 uncu maddesi.

3. Değerlendirme

1. Temyiz olunan nihai kararların bozulması 6100 sayılı Kanun'un 371 inci maddesinde yer alan sebeplerden birinin varlığı hâlinde mümkündür.

2. Temyizen incelenen İlk Derece Mahkemesi kararının bozmaya uygun olduğu, kararda ve kararın gerekçesinde hukuk kurallarının somut olaya uygulanmasında bir isabetsizlik bulunmadığı, bozmaya uyulmakla karşı taraf yararına kazanılmış hak durumunu oluşturan yönlerin ise yeniden incelenmesine hukukça imkân bulunmadığı anlaşılmalı; temyiz dilekçesinde ileri sürülen nedenler kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte görülmemiştir.

VI. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

A. Davalı Temyizi Yönünden

Davalı vekilinin temyiz dilekçesinin miktardan **REDDİNE**,

Peşin alınan temyiz karar harcının istek hâlinde ilgiliye iadesine,

B. Davacı Temyizi Yönünden

Davacı vekilinin yerinde görülmeyen tüm temyiz itirazlarının reddi ile usul ve kanuna uygun olan kararın **ONANMASINA**,

Dosyanın İlk Derece Mahkemesine gönderilmesine,

01.10.2024 tarihinde oy birliđiyle karar verildi.

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: etin Emeç Bulvari Hürriyet Cad. No: 2/12 ankaya ANKARA